

بررسی نقش بنگاه‌های کوچک و متوسط مقیاس در توسعه فعالیت‌های اقتصادی کشور مالزی

■ رویا تولایی

دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران مرکز، ایران
royatavalaei@yahoo.com

■ سعید کیان‌پور (نویسنده مسئول)

مری پژوهشی دانشگاه پیام نور، تهران، ایران
S_kianpoor@pnu.ac.ir

تاریخ دریافت: ۹۲/۰۵/۱۵

تاریخ پذیرش: ۹۲/۱۰/۰۸

چکیده

در بیشتر کشورهای توسعه یافته جهان، اتخاذ سیاست‌های مربوط به حمایت از بنگاه‌های اقتصادی کوچک و متوسط به منظور افزایش رشد، ایجاد درآمد و اشتغال و حتی کاهش فقر از مهمترین اولویت‌های اقتصادی-اجتماعی دولت‌ها محسوب می‌شود. ویژگی‌های حیاتی بنگاه‌های کوچک و متوسط، از جمله انعطاف‌پذیری در مقابل تغییرات بازار و محیط، به نتیجه رسیدن سریع فعالیت‌ها و ابتکار عمل افراد در این بنگاه‌ها، برخورداری کارکنان این شرکت‌ها از انگیزه بالا، سرمایه اولیه محدود مورد نیاز این بنگاه‌ها، محرک اصلی تحقق کارآفرینی و غیره آنها را به مهمترین عامل رشد، نوآوری و تحرک اقتصادی و توسعه کشورها، به ویژه کشورهای در حال توسعه و باری دهنده آنها در مرحله گذار اقتصادی تبدیل کرده است. هدف این پژوهش شناسایی بنگاه‌های کوچک و متوسط صنایع تولیدی با رشد سریع و نیز تعیین سهم آنها در اقتصاد مالزی است. چشم‌انداز توسعه ۲۰۲۰ مالزی سیاست‌های توسعه را از طریق شرکت‌های کسب و کار کوچک برنامه‌ریزی کرده است. این شرکت‌ها نقش مهمی را در توسعه اقتصادی مالزی ایفا می‌کنند. این شرکت‌ها ۹۳/۸ درصد از شرکت‌های فعال در بخش صنعت، ۲۷/۳ درصد از کل تولیدات کارخانجات، ۲۵/۸ درصد از ارزش افزوده تولید، ۲۷/۶ درصد از دارایی‌های ثابت و ۳۸/۹ درصد از استخدام نیروی کار این کشور را به خود اختصاص داده‌اند. همچنین شواهد نشان می‌دهد که این شرکت‌ها نقش مهمی را در توسعه اقتصاد ملی کشور مالزی بر عهده دارند.

واژگان کلیدی

بنگاه‌های کوچک و متوسط، توسعه اقتصادی، فعالیت‌های اقتصادی، سرمایه فکری، اقتصاد مبتنی بر دانش.

مقدمه

آنچه که تا چند دهه پیش به عنوان یک امتیاز اقتصادی تلقی می‌شد، عبارت بود از برپایی و فعال نگهداشتن شرکت‌های بزرگ و به تبع آن دولتی شدن اغلب سازمان‌ها؛ و چنین هم استدلال می‌شد که هرچه این شرکت‌ها بزرگ‌تر باشند، اقتصاد پویاتر و قدرتمندتر می‌گردد. اگرچه این تفکر طی چندین دهه رونق گرفت و بر پایه آن شرکت‌های غول پیکری هم پدیدار شدند، ولی تحولات اخیر و به ویژه فشارهای جمعیتی، نوآوری‌های لحظه به لحظه، پیچیده‌تر شدن فرایندهای مدیریتی و تصمیم‌گیری، و نیاز به تصمیم‌گیری‌های آنی

موجب به وجود آمدن تغییرات اساسی در ساختار این سازمان‌های غول پیکر گردیده است. به همین جهت امروزه اصلاحات اقتصادی از نوع تشکیل و راه‌اندازی بنگاه‌های کوچک و متوسط مقیاس (SMEs) در بسیاری از کشورها به ویژه کشورهای در حال توسعه به عنوان یک رویکرد راهبردی محسوب می‌شود و لزوم تغییر نقش دولت، توانمندسازی بخش خصوصی، رقابت‌پذیری اقتصاد و تعامل با قواعد جهانی‌سازی و... سیاستگذاری‌های مبتنی بر آزادسازی اقتصاد و تقویت بخش خصوصی را جهت توسعه فعالیت‌های اقتصادی ضرورت می‌بخشد. بر این اساس، شناسایی بنگاه‌های کوچک و متوسط صنایع

بررسی نقش بنگاه‌های کوچک و متوسط مقیاس در توسعه فعالیت‌های اقتصادی کشور مالزی
سعید کیان‌پور، روبنا تولایی

ورشکستگی این شرکت‌ها در حدود ۶۰ درصد است. این آمار نشان دهنده این است که در مالزی، شرکت‌های کوچک و متوسط به عنوان شرکت‌های رقابتی برای ماندن در بازار با مسائل جدی و موانع زیادی مواجه هستند. در حال حاضر مالزی وارد اقتصاد مبتنی بر دانش شده است. چالش جهانی شدن، حرکت به سمت اقتصاد مبتنی بر دانش را برای مالزی به یک مسأله حیاتی تبدیل کرده است [۵]. در مقدمه برنامه هشتم مالزی ۲۰۰۱-۲۰۰۵، ماهاتیر محمد نخست وزیر سابق مالزی گفت: «در طول برنامه هشتم طرح مالزی، در توسعه سریع فناوری حتی با چالشی بزرگ‌تر از جهانی شدن و آزادسازی تجاری روبرو خواهیم بود.» «ما باید برای رسیدن به دورنمای ۲۰۲۰ و تبدیل شدن به یک کشور توسعه یافته، راهبرد توسعه‌ای خود را از ورودی محور^۴ به سوی سیاست دانش‌محور^۵ تغییر دهیم» [۵]. به نظر می‌رسد به منظور دستیابی به دورنمای ۲۰۲۰ و تبدیل شدن به یک کشور کاملاً توسعه یافته و صنعتی، پیشرفت‌های آینده به طور عمده در توسعه بنگاه‌های کوچک و متوسط متمرکز باشد [۱]. طبق گفته محمد و همکاران (۲۰۱۰) بسیاری از مطالعات همکاران قبلی در مالزی بر شناسایی چالش‌های مختلف شرکت‌های کوچک و متوسط در محیط جهانی متمرکز بوده است [۶]. بر اساس این مطالعات، شرکت‌های کوچک و متوسط باید به طور عمده برچالش‌هایی مانند رقابت با دیگر شرکت‌ها، رکود اقتصادی، موانع جهانی شدن، بهره‌وری پایین، فقدان منابع مالی، مشکل دسترسی به مدیریت کارا، نبود فناوری و بار سنگین نظارت غلبه کنند. همچنین وانگ (۲۰۱۰) چالش‌های بسیاری را که در مواجهه با شرکت‌های کوچک و متوسط در محیط جهانی وجود دارند را برجسته کرده است. برای مثال، عدم تأمین مالی، بهره‌وری پایین، عدم وجود قابلیت‌های مدیریتی، دسترسی ضعیف به مدیریت و فناوری و بار سنگین نظارتی را می‌توان نام برد [۷]. تئو و چونگ^۳ (۲۰۰۸) استدلال کردند که موانع عمده توسعه کارآفرینی، عدم دسترسی به اعتبار، عدم موفقیت در دسترسی به کسب و کارهای رسمی و شبکه‌های اجتماعی است [۸]. محمد و همکاران (۲۰۱۰) مشکلات اصلی فرا روی بنگاه‌های کوچک و متوسط را در مالزی شناسایی کردند که عبارت است از: فقدان دانش در مورد تکنیک‌های

تولیدی با رشد سریع، و نیز تعیین سهم آنها در اقتصاد مالزی هدف اصلی این پژوهش است. در طول چند سال گذشته، دستور کار توسعه بنگاه‌های کوچک و متوسط (۲۰۱۲-۲۰۲۰) عمدتاً توسط دولت و از سوی شورای توسعه ملی بنگاه‌های کوچک و متوسط (NSDC)^۱ هدایت می‌شود. این شورا، مسئول رویکرد جامع توسعه بنگاه‌های کوچک و متوسط در کشور مالزی بود که بیش از ۱۵ وزارتخانه و ۶۰ سازمان را به سوی یک هدف مشترک گرد هم می‌آورد. برنامه جامع بنگاه‌های کوچک و متوسط^۲ که در سال ۲۰۱۲ منتشر شد، رویکرد سیاست توسعه بنگاه‌های کوچک و متوسط را تا سال ۲۰۲۰ ترسیم کرد. هدف این است که بنگاه‌های کوچک و متوسط را با شتاب دادن به رشد از طریق افزایش بهره‌وری و نوآوری بتوان به سطح بعدی منتقل کرد.

مبانی نظری و مطالعات تجربی

صرفنظر از کشور مالزی، شرکت‌های کوچک و متوسط با مشکلات رایج در مورد بقای خود یا مزیت رقابتی مواجه هستند. این شرکت‌ها با چالش‌های بی‌شماری مواجه هستند. در سطح نظری، مطالعات، برخی از منابع رشد این شرکت‌ها را شناسایی کرده‌اند. برطبق منابع در دسترس، بیشتر از ۵۰ درصد شرکت‌های کوچک و متوسط در عرض پنج سال اول فعالیتشان از بین می‌روند. مدل توسعه کشورهای در حال توسعه تأکید بر شکل‌گیری و گسترش بنگاه‌های کوچک دارد. امروزه بنگاه‌های کوچک در بسیاری از کشورهای جهان به عنوان مهمترین برنامه اجرایی برای دستیابی به توزیع عادلانه درآمد و ثروت، ایجاد اشتغال، افزایش بهره‌وری و رشد اقتصادی محسوب شده و با فراهم کردن بستر مناسب برای کارآفرینی و نوآوری علل جذب و هدایت سرمایه‌ها در مسیر توسعه اقتصادی کشور به حساب می‌آیند. توجه و روی آوردن به رشد و گسترش صنایع کوچک، زودبازده و کارآفرین به عنوان یکی از راه‌های توسعه اقتصادی طی سه دهه اخیر همواره مورد توجه کشورهای توسعه یافته و یا در حال توسعه بوده است. نیاز به سرمایه اندک، بازده بالا و انعطاف‌پذیری توجیه اقتصادی صنایع کوچک را بیش از پیش نمایان می‌کند [۴]. در مورد مالزی هیچ رقم قابل اعتماد منتشر شده‌ای وجود ندارند، اما برآورد میزان

3. Mahathir
4. Input-Driven
5. Knowledge-Driven
6. Teoh And Chong

1. National Sme Development Council (Nsdc)
2. Mater plan

بررسی نقش بنگاه‌های کوچک و متوسط مقیاس در توسعه فعالیت‌های اقتصادی کشور مالزی
سعید کیان‌پور، رویا تولایی

رشد فناوری، فصلنامه تخصصی پارک‌ها و مراکز رشد
سال دهم، شماره ۳۸، بهار ۱۳۹۳

بخش اصلی کسب و کارهای عمومی^۲، تولید (کارخانه‌های)^۳ و کشاورزی^۴ تقسیم کرد. بر اساس اطلاعات مؤسسه کسب و کارهای کوچک و متوسط مالزی، شرکت‌های دارای ۵۰ تا ۱۵۰ کارگر تمام وقت در نظر گرفته می‌شود، در حالی که بین ۵ تا ۵۰ کارگر را شرکت‌های کوچک می‌نامند و کمتر از ۵ کارگر، شرکت‌های خرد^۵ در نظر گرفته می‌شود.

جدول ۱- تعریف شرکت‌های کوچک و متوسط در مالزی [۱۳]

حجم معاملات سالیانه	
اندازه	تولید مبتنی بر کشاورزی و تولید مبتنی بر خدمات ^۶
خرد	کمتر از ۲۵۰۰۰۰ رینگیت
کوچک	بین ۲۵۰۰۰۰ و کمتر از ۱۰۰۰۰۰۰ رینگیت
متوسط	بین ۱۰۰۰۰۰۰ و ۲۵۰۰۰۰۰ رینگیت
تعداد کارگران تمام وقت	
خرد	کمتر از ۵ کارگر
کوچک	بین ۵ تا ۵۰ کارگر
متوسط	بین ۵۱ تا ۱۵۰ کارگر

نظام تأمین مالی

سرمایه اصلی شرکت‌های کوچک و متوسط در مالزی از طریق بانک‌های خصوصی تأمین می‌شود. اکثر بانک‌ها از جمله بانک‌های تجاری و شرکت‌های مالی^۷ تأمین مالی شرکت‌های کوچک و متوسط را بر عهده دارند. تا پایان سال ۱۹۹۹ نسبت تأمین مالی بنگاه‌های کوچک و متوسط به مبلغ کل وام بانک‌ها ۳۰/۱ درصد بود که در پایان سال ۲۰۰۶ این نسبت به ۴۴/۵ درصد افزایش پیدا کرده است. این روند نشان می‌دهد که کمک بانک‌ها در تأمین منابع مالی شرکت‌های کوچک و متوسط افزایش یافته است. بررسی داده‌ها از ژانویه تا ماه می ۲۰۰۷ نشان داد که نهادهای بانکی تأمین مالی بالغ بر ۱۹/۳ میلیارد رینگیت را به ۴۲۰۰۰ شرکت کوچک و متوسط تأیید کرده‌اند^۸. همچنین ۶ بانک متعلق به دولت به نام‌های بانک کسب و کارهای

بازاریابی، نامگذاری تجاری (برندسازی)، شیوه حفظ وفاداری مشتریان و همچنین عدم ارتباط خوب با شرکت‌های محلی و بین‌المللی دیگر. علم و همکاران (۲۰۱۱) تصریح کردند که شرکت‌های کوچک و متوسط در مالزی با موانع اجتماعی مواجه هستند که مانع اصلی رسیدن به مزیت رقابتی است و در نتیجه بسیاری از بنگاه‌های کوچک و متوسط در مالزی در شناسایی و کسب فرصت‌های تجاری شکست می‌خورند [۹]. در اقتصاد مبتنی بر دانش، به نظر می‌رسد مهمترین و حیاتی‌ترین منبع برای رشد سازمان در یک محیط رقابتی، سرمایه‌های فکری^۱ باشد. به اعتقاد دینگ ولی (۲۰۱۰)، در شرکت‌های مدرن در یک اقتصاد مبتنی بر دانش، سرمایه‌های فکری به تدریج در حال جایگزین شدن با دارایی‌های فیزیکی سازمان هستند. سازمان‌های مدرن و با فناوری‌های پیشرفته نه تنها به نوآوری محصولات و شناسایی کانال‌های بازاریابی نیاز دارند، بلکه آنها همچنین به افزایش توانایی‌های تحقیق و توسعه بازار و محصولات و توجه به مدیریت سرمایه فکری نیازمندند. لایتنر (۲۰۱۱) استدلال می‌کند که سرمایه فکری یک عامل بسیار مهم برای موفقیت سازمان و رسیدن به مزیت رقابتی است. بنابراین بر اساس بررسی ادبیات فوق، مشاهده می‌شود که سرمایه‌های فکری یک منبع بسیار مهم در اقتصاد مبتنی بر دانش هستند. به طور خلاصه می‌توان نتیجه گرفت که توسعه صنایع کوچک و فناوری‌های متوسط، می‌تواند به عنوان راهبرد مناسب برای این کشورها مطرح باشد و از طریق رفع فقر، افزایش درآمد، ایجاد فرصت‌های شغلی برای نیروی انسانی غیر ماهر، انباشت سرمایه از طریق افزایش بازدهی، بهبود بهره‌وری در بخش روستایی و همچنین از طریق جلوگیری از گسترش شهرنشینی و مهاجرت‌های بی‌رویه، به فرایند توسعه کشورهای جهان سوم از ابعاد اقتصادی و اجتماعی کمک نموده و رشد اقتصادی این کشورها را تسریع بخشد. [۱۰].

کسب و کارهای کوچک و متوسط

به طور کلی در سراسر جهان تعریف پذیرفته شده‌ای از کسب و کار کوچک و متوسط وجود ندارد [۱۱]. با این حال در مالزی، تعریف بنگاه‌های کوچک و متوسط به طور عمده بر اساس حجم معاملات سالیانه و تعداد کل کارگر تمام وقت است [۱۲]. بر طبق گفته هاشم (۲۰۰۰) کسب و کار کوچک و متوسط در مالزی را می‌توان به سه

2. General Business
3. Manufacturing
4. Agriculture
5. Micro
6. Manufacturing(Including Agro-based)& Manufacturing Related Services
7. Finance Companies
8. Minato,Ku,2008.

1. Intellectual Capital

بررسی نقش بنگاه‌های کوچک و متوسط مقیاس در توسعه فعالیت‌های اقتصادی کشور مالزی
سعید کیان‌پور، روبا تولایی

وضعیت پیشگامان

این قانون برای فناوری‌های پیشرفته کسب و کار و پروژه‌های مهم راهبردی با وضعیت پیشگام به مدت ۱۰ سال تعلق می‌گیرد [۳]. این سیستمی است که ۷۰ تا ۱۰۰ درصد از درآمد مشمول مالیات را برای یک دوره ۱۰ ساله معاف می‌کند و در شرکت‌هایی با صنایع پیشرفته قابل اجرا است. زمانی که به یک شرکت وضعیت پیشگامان اعطا شد، ۷۰ درصد از درآمد قانونی مشمول مالیات شرکت (درآمد پس از کسر هزینه‌های سربار و کسورات پایه) از مالیات معاف خواهد شد و تنها ۳۰ درصد درآمد باقیمانده آن شرکت مشمول پرداخت مالیات می‌شود. به عبارت دیگر، مالیات واقعی به جای ۲۶ درصد تنها ۷/۸ درصد خواهد بود.

کمک هزینه‌های مالیاتی سرمایه‌گذاری

این کمک هزینه‌های مالیاتی برای پروژه‌هایی با میزان بالای سرمایه‌گذاری خوب است و گاهی اوقات ممکن است مدت زمان زیادی قبل از سوددهی طول بکشد. به طور کلی کمک هزینه‌های مالیاتی سرمایه‌گذاری شرکت، ۶۰ درصد از محل مالیات بر هزینه‌های سرمایه‌ای برای یک دوره پنج ساله است که دریافت نمی‌شود. هنگامی که شرکت تولیدی سود خود را شروع کرد، پس از آن می‌تواند این کمک هزینه مالیاتی را در برابر ۷۰ درصد از درآمد قانونی خود جبران کند و تنها بر ۳۰ درصد درآمد قانونی باقی‌مانده مالیات پرداخت کند. این کمک هزینه مالیاتی را می‌توان در سال‌های نامحدود به کار برد تا زمانی که به طور کامل مورد استفاده قرار گیرد. شرکت‌هایی با فناوری بالا و پروژه‌های مهم به ۱۰۰ درصد کمک هزینه مالیاتی برای مدت پنج سال مجاز هستند تا ۱۰۰ درصد از درآمد قانونی خود را جبران کنند.

انگیزه‌های مالیاتی در برنامه پیوند صنعتی

برنامه پیوند صنعتی به ویژه شامل فروشندگان تا شرکت‌های چند ملیتی از جمله شرکت‌های درگیر در ساخت قالب، ریخته‌گری، فورج^۷، عملیات حرارتی، قالب‌ریزی و سازه‌های پلاستیکی و بخش‌های دیگر ساخت قطعات می‌باشد. شرکت‌های عضو طرح برنامه پیوند صنعتی با سطح جهانی استاندارد قیمت، کیفیت و ظرفیت تولید، واجد شرایط وضعیت پیشگامان برای معافیت مالیاتی ۱۰ ساله و یا ۱۰۰ درصد کمک هزینه مالیاتی سرمایه‌گذاری در هزینه‌های سرمایه‌ای خود به مدت پنج سال هستند.

کوچک و متوسط^۱، بانک اکزیم^۲، بانک سمپانان^۳ ناسیونال، بانک کرجاساما راکات برهاد مالزی^۴، بانک برهاد مالزی پیمانگونان^۵، بانک پرتانیان مالزی^۶ تأمین منابع مالی مورد نیاز ۱۸۰۰۰ شرکت را به ارزش ۶/۹ میلیارد رینگیت تأیید کرده‌اند. این تأمین مالی توسط بانک‌های دولتی به عنوان مکمل تأمین مالی مؤسسات بانک خصوصی عنوان شده است [۲].

نظام مالیات

مالیات شرکت‌ها در مالزی به طور مدام در چند سال گذشته کاهش یافته و مشوق‌های ویژه مالیاتی برای شرکت‌های کوچک و متوسط در دسترس هستند. در حال حاضر، انگیزه‌هایی به شرکت‌های کوچک و متوسط داده شده است به طوری که در آن تا ۵۰۰۰۰۰ رینگیت درآمد مشمول مالیات، تنها ۲۰ درصد مالیات دارد و مقدار باقی‌مانده در نرخ مالیات بر شرکت اخذ خواهد شد. این انگیزه‌های مالیاتی تنها در شرکت‌های کوچک و متوسط با سرمایه بازپرداختی ۲/۵ میلیون رینگیت قابل اجراست. سیاست جدید پرداخت مالیات انعطاف‌پذیرتر برای شرکت‌های کوچک و متوسط در بودجه سال ۲۰۰۸ اعلام شد. در گذشته تمام شرکت‌ها مجبور به پرداخت مالیات بر درآمد خود در اقساط ماهیانه قبل از تمام شدن سال مالی بودند. به عنوان یک کسب و کار کوچک و متوسط جدید، امکان پیدا کردن برآورد صحیح درآمد شرکت دشوار است، به دلیل اینکه کسب و کار به تازگی آغاز شده است. حتی در صورتی که مالیات برآورد شده کمتر از مالیات قابل پرداخت واقعی باشد، مجازات در نظر گرفته می‌شود. سیاست جدید، شرکت‌های کوچک و متوسط را از پرداخت مالیات تا دو سال اول آغاز عملیات خود معاف کرد. بنابراین، این سیاست بدون هیچ زحمتی برای برنامه‌ریزی مالیاتی، رشد شرکت‌های کوچک و متوسط جدید را بیشتر کرد. مشوق‌های مالیاتی در مالزی کاملاً جامع است. در ادامه برخی از مشوق‌های مالیاتی رایج ذکر شده است [۲].

1. SME
2. EXIM
3. Simpanan Nasional
4. Kerjasama Rakyat Malaysia Berhad
5. Pembangunan Malaysia Berhad
6. Pertanian Malaysias

۷- فورج یک فرایند اصلی برای شکل دهی قطعه توسط انواع قالب‌ها و ابزارها می‌باشد.

انگیزه مالیاتی برای شرکت‌های کوچک

این انگیزه مالیاتی برای شرکت‌های کوچک با سهام ۶۰ درصد و یا بیشتر با سرمایه ۵۰۰۰۰۰ رینگیت و یا کمتر است. این طرح بیشتر در مورد کسب و کارهایی است که بر محصولات اولیه مانند سبزیجات، کاکائو، محصولات دامی، فرآورده‌های شیلات، پرورش گل، تولیدات لاستیک، تولید روغن خرما، محصولات چوبی، طراحی روی پارچه، انواع پارچه دستباف، سرامیک و محصولات ظروف ارزش افزوده ایجاد می‌کنند [۲].

نقش کسب و کارهای کوچک و متوسط

بدون شک در طول چند دهه گذشته اقتصاد مالزی به واسطه تحولات گسترده‌ای که در آن صورت گرفته، از بخش مبتنی بر کشاورزی به بخش مبتنی بر صنعت انتقال یافت. در حال حاضر اقتصاد مالزی با انتقال از اقتصاد مبتنی بر صنعت برای رسیدن به دور نمای سال ۲۰۲۰ و برای تبدیل شدن به یک اقتصاد توسعه‌یافته به اقتصاد مبتنی بر دانش تبدیل شده است [۷]. در اقتصاد مالزی، شرکت‌های کوچک و متوسط در مالزی، به ویژه در بخش‌های صنعتی^۱ نقش بسیار مهمی را در توسعه اقتصاد دارند. با توجه به گزارش موسسه توسعه صنایع کوچک و متوسط مالزی^۲ (۲۰۰۲)، این شرکت‌ها ۹۳/۸ درصد از شرکت‌های فعال در بخش صنعت و ۲۷/۳ درصد از کل تولیدات کارخانجات، ۲۵/۸ درصد از ارزش افزوده تولید، ۲۷/۶ درصد از دارایی‌های ثابت و ۳۸/۹ درصد از استخدام نیروی کار این کشور را به خود اختصاص داده بودند [۱۴]. در سال ۲۰۰۶، بیش از ۹۵ درصد از کسب و کارها در کشور مالزی متعلق به شرکت‌های کوچک و متوسط بودند و سهم این شرکت‌ها از تولید ناخالص داخلی^۳ ۴۷/۳ درصد بود [۱۵]. علاوه بر این، نقش بنگاه‌های کوچک و متوسط در ایجاد فرصت‌های شغلی نیز بسیار مهم و حیاتی است. در سال ۲۰۰۶، ۶۵/۳ درصد نیروی کار ملی کشور مالزی در این شرکت‌ها مشغول به کار بودند. با توجه به تحقیق چلیا^۴ و همکاران در سال ۲۰۱۰ تعداد کل شرکت‌های کوچک و متوسط مالزی در طیف وسیعی بین ۱۰۰۰۰ تا ۳۰۰۰۰ واحد بود که طی سال‌های گذشته در وزارتخانه‌های مختلف

به ثبت رسیده‌اند. در اقتصاد مالزی، نقش شرکت‌های کوچک و متوسط در بخش تولید^۵ به نسبت از اهمیت بیشتری برخوردار است (قاسم و سلیمان^۶ ۲۰۱۱). بر اساس اطلاعات وزارت تجارت و صنعت بین‌الملل^۷ مالزی و همچنین قاسم و سلیمان (۲۰۱۱) آمار و ارقام نشان می‌دهد که سهم شرکت‌های کوچک و متوسط در سال ۱۹۹۱ در تولید بالغ بر ۲۰ درصد تولید ناخالص داخلی بوده است. سهم کل اشتغال آن در بخش صنعت ۳۱/۲ درصد است و افزایش قابل توجهی از آن در آینده انتظار می‌رود [۱۶].

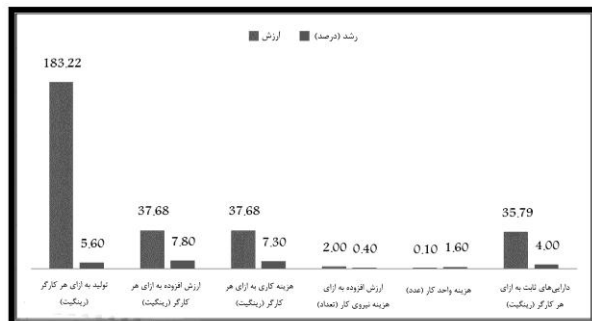
نقش شرکت‌های فعال کوچک و متوسط در بخش صنعت به طور قابل توجهی اذعان می‌شود. در مالزی شرکت‌های کوچک و متوسط در بخش صنعتی به طور عمده در فعالیت‌هایی مانند فرآوری و تولید مواد خام، به عنوان مثال، نساجی و پوشاک، مواد غذایی، نوشیدنی‌ها، چوب، لاستیک، نفت، فلزات، مونتاژ و ساخت لوازم الکتریکی و الکترونیکی و... نقش دارند (مصطفی و همکاران، ۲۰۱۱). از لحاظ موقعیت جغرافیایی، بسیاری از واحدهای تولیدی در مناطق مرکزی مالزی در اطراف مناطق صنعتی و همچنین ساحل غرب مالزی در سلانگور^۸، جوهور^۹، پراک^{۱۰} و پولاتو پینانگ^{۱۱} در حال فعالیت هستند. منطقه جوهور به دلیل در دسترس بودن نیروی کار ارزان قیمت و فعالیت‌های چوب‌بری دارای بیشترین تراکم شرکت‌های تولیدی مانند منسوجات و پوشاک و صنایع چوبی با ۱۷/۵ درصد و بعد از آن سلانگور (۱۶/۷ درصد)، پراک (۹/۴ درصد) و پالاتو (۸/۷ درصد) است. شرکت‌های کوچک و متوسط در سلانگور اغلب در تجهیزات حمل و نقل و بخش‌های الکتریکی فعال هستند. بسیاری از بخش‌های دیگر مانند صنعت غذا و مواد غذایی مرتبط با تولید در ایالات پراک و جوهور متمرکز شده است. این تمرکز به دلیل تراکم گسترده جنگل در جوهور و پراک و تا حدودی جنگل‌زدایی سلانگور است تا اینکه ارتباطات و زیرساخت‌های حمل و نقل با پایتخت مالزی و با سایر نقاط مالزی و جهان فراهم باشد. دو ایالات سلانگور و پالاتو پینانگ، کانون شرکت‌های کوچک و متوسط در بخش صنعت برق و الکترونیک در حال فعالیت هستند. در این دو ایالت ۱۵۴ شرکت کوچک و متوسط در بخش صنعت برق و الکترونیک

5. Manufacturing Sectors
6. Kassim and Sulaiman
7. Ministry of International Trade and Industry
8. Selangor
9. Johor
10. Perk
11. Pulau Pinang

1. Manufacturing Sectors
2. SMIDEC
3. GDP
4. Chelliah

بررسی نقش بنگاه‌های کوچک و متوسط مقیاس در توسعه فعالیت‌های اقتصادی کشور مالزی
سعید کیان‌پور، روبا تولایی

نمودار ۱- بهره‌وری کاری و سرمایه‌ای شرکت‌های کوچک و متوسط

در حال فعالیت هستند. در مالزی، شرکت‌های برق و قطعات الکترونیکی کوچک و متوسط به طور قابل توجهی در اقتصاد نقش مثبت دارند. این بخش به عنوان بخشی با ارزش افزوده بالای اقتصادی و تراکم دانش بالا^۱ در نظر گرفته شده است. به گفته مقامات وزارت توسعه صنایع^۲ در سال ۲۰۰۸، خروجی کل ناخالص صنایع برق و الکترونیک در اقتصاد ۹/۵۳ میلیارد دلار آمریکا و صادرات این بخش بالغ بر ۴/۷۵ میلیارد دلار آمریکا بوده است [۱۷].

شرکت‌های کوچک و متوسط در بخش صنعت

شرکت‌های کوچک و متوسط در بخش صنعت مالزی در فعالیت‌هایی مانند پردازش و تولید مواد خام، همچون مواد غذایی، نوشیدنی‌ها، منسوجات نفت چوب لاستیک و مونتاژ قطعات و ساخت دستگاه‌های الکتریکی و الکترونیک و ... فعال هستند (نمودار ۱). این شرکت‌ها بیش از ۹۰ درصد از کل مؤسسات تولیدی در کشور مالزی را تشکیل می‌دهند. با توجه به گزارش مؤسسه توسعه صنایع کوچک (SMIDEC)^۳ به اندازه ۲۷/۳ درصد از تولید کل اقتصادی و ۲۵/۸ درصد محصولات با ارزش افزوده در مالزی نقش داشته و ۳۸/۹ درصد از سهم اشتغال را به خود اختصاص داده‌اند. همان طور که در نمودار ۱ نشان داده شده است، شرکت‌های کوچک و متوسط، ۹/۷ درصد در طی سال رشد کرده‌اند. با توجه به بهبود بهره‌وری نیروی کار در شرکت‌های کوچک و متوسط در مالزی، ارزش افزوده تولید شده ۱۱/۸ درصد و اشتغال ۳/۷ درصد گسترش یافته است.

همان طور که در نمودار ۱ نشان داده شده است، افزایش هزینه‌های نیروی کار به ازای هر کارمند و مطابقت آن با افزایش ارزش افزوده به ازای هر کارمند، دلالت بر بازار کار رقابتی دارد. بنابراین، به منظور بهبود رقابت‌پذیری شرکت‌های کوچک و متوسط در کشور مالزی کاهش هزینه‌های واحد کاری ضروری است.

جدول ۲- سهم شرکت‌های کوچک و متوسط در بازده اقتصادی، رشد و ارزش افزوده

[۱۲]

بخش	میزان تولید (درصد)	میزان رشد تولید (درصد)	درصد تولید محصولات با ارزش افزوده	درصد رشد محصولات با ارزش افزوده
مواد غذایی و نوشیدنی	۳۰/۶	۹/۱	۱۹/۸	۱۶/۳
چوب و محصولات چوبی	۸/۳	۱۱/۵*	۹/۶	۱۶/۳**
لاستیک و محصولات پلاستیک	۱۰/۸	۸/۸	۱۲/۲	۱۳/۳
ماشین آلات و تجهیزات	۲/۹	۸/۹	۴/۲	۱۱/۳
حمل و نقل	۲/۵	۲/۳	۳/۳	-۰/۵
نساجی و پوشاک	۲/۲	۱/۲***	۳/۲	۴/۷****
مواد شیمیایی و محصولات شیمیایی	۱۱/۹	۱۰/۶	۱۲/۶	۱۶/۳
فلز و محصولات فلزی	۱۳/۶	-	۱۳/۹	-
برق و الکترونیک	۵/۲	-	۵/۱	-
محصولات معدنی غیر فلزی	۴/۸	۱۰/۵	۶/۶	۱۳/۷

* رشد در بخش تولید میلمان (۶/۳ درصد) و در بخش محصولات چوبی (۵/۲ درصد).

** رشد در بخش تولید میلمان (۸/۰ درصد) و در بخش محصولات چوبی (۸/۳ درصد).

*** در بخش تولید پارچه رشد ۲/۰ درصد است، در حالی که رشد در بخش تولید پوشاک کاهش ۰/۸ درصدی دارد، نرخ کل رشد بخش منسوجات و پوشاک ۱/۲ درصد است.

**** در بخش تولید پارچه رشد ۳/۵ درصد است، در حالی که رشد بخش تولید پوشاک کاهش ۱/۲ درصدی دارد. نرخ کل رشد بخش منسوجات و پوشاک ۴/۷ درصد است.

1. High Knowledge Intensive
2. Ministry of Industrial Development
3. Small and Medium Industries Development Corporation

بررسی نقش بنگاه‌های کوچک و متوسط مقیاس در توسعه فعالیت‌های اقتصادی کشور مالزی
سعید کیان‌پور، رویا تولایی

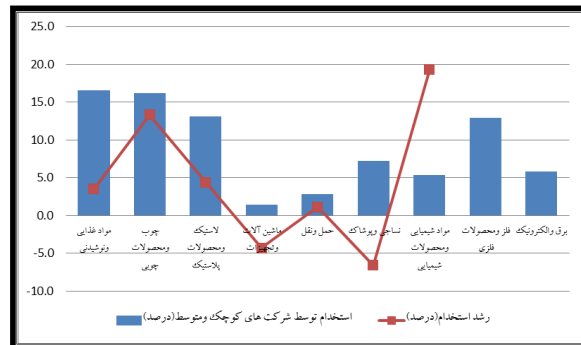
سهم این صنعت به طور فعال در بازارهای صادراتی جدید مانند چین، هنگ‌کنگ، ژاپن و سنگاپور در حال گسترش است. با این حال، ایالات متحده آمریکا در بازار مصرف مواد لاستیکی همچنان برتری خود را حفظ کرده است. ۱۲/۹ درصد کل بنگاه‌های کوچک و متوسط در مالزی، به تولید فلزات و محصولات فلزی اختصاص دارد. این شرکت‌ها به خوبی به افزایش تقاضا و قیمت‌های بالا برای محصولات آهن و فولاد در بازار صادرات از طریق گسترش سریع تولید پاسخ داده‌اند. سایر کارفرمایان تولید عمده عبارتند از: منسوجات و پوشاک و همچنین مواد شیمیایی و محصولات شیمیایی. بخش نساجی و پوشاک نیروی کار زیادی دارد اما با کاهش میزان اشتغال به نفع میزان سرمایه ورودی، تمایل به تنظیم یک سری تغییرات دارد (به عنوان مثال، کاهش استفاده از هزینه‌های عامل^۴).^۴ بیشترین تراکم شرکت‌های کوچک و متوسط مالزی در بخش نساجی و پوشاک (۱۸/۲ درصد) و سپس به دنبال آن مواد غذایی و نوشیدنی‌ها (۱۵/۲ درصد)، فلزات و محصولات فلزی (۱۴/۸ درصد) چوب و محصولات چوبی (۱۴/۱ درصد) است.

شرکت‌های کوچک و متوسط در بخش خدمات

بر مبنای آمارهای موجود ۱۹۲۵۲۷ شرکت در بخش خدمات وجود دارند که ۱۸۶۷۲۸ (۹۶/۷ درصد) از این شرکت‌ها بنگاه‌های کوچک و متوسط هستند. همان‌طور که در جدول ۳ نشان داده شده است، بخش آموزش و خدمات بهداشت با مجموع ۸۴۳۸ شرکت از ۸۵۵۸ (۹۸/۶ درصد) و به دنبال آن تجارت عمده فروشی و خرده فروشی با ۱۶۵۶۴۰ شرکت از ۱۷۰۰۴۶ (۹۷/۴ درصد) و خدمات انتخابی^۵ (آژانس‌های مستقلى که خدمات سربازی را ارائه می‌کنند) با ۳۸۴۴ شرکت از ۴۱۴۶ شرکت (۹۲/۷ درصد) بالاترین میزان شرکت‌های کوچک و متوسط را به خود اختصاص داده‌اند. اندازه شرکت (اقتصاد مقیاس که می‌تواند صرفه‌های حاصل از مقیاس را داشته باشد) یک عامل حیاتی در بخش خدمات مخابرات است و به این ترتیب مشارکت شرکت‌های کوچک و متوسط در آن صنعت محدود شده است. تجارت عمده فروشی با ۸/۵ درصد از مجموع ۵۲۷۱۹۲ شرکت در رتبه دوم بخش خدمات قرار دارد (نمودار ۳).^۳ شرکت‌های کوچک و متوسط از نظر گردش مالی

جدول همچنین نشان می‌دهد که بخش مواد غذایی و آشامیدنی بیشترین بازده را داشته است (۳۰/۶ درصد)، پس از آن فلزات و محصولات فلزی (۱۳/۶ درصد) و سپس مواد شیمیایی و محصولات شیمیایی قرار دارند. علاوه بر این، سهم بخش برق و الکترونیک در تولید در مجموع ۲۳/۱ درصد است اما تنها ۵/۲ درصد آن متعلق به شرکت‌های کوچک و متوسط است که این آمار دلالت بر تسلط شرکت‌های چند ملیتی^۱ در صنعت دارد. کاهش تولید وسایل نقلیه موتوری و حمل و نقل با توجه به کاهش تعرفه‌ها در نتیجه توافقنامه تجارت آزاد آسه آن^۲ است [۱۸]. مصرف کنندگان به دلیل عدم اطمینان، خرید خود را محدود کردند و در نتیجه عرضه قطعات و لوازم شرکت‌های کوچک و متوسط تحت تاثیر قرار گرفت.

نمودار ۲- توزیع استخدام شرکت‌های کوچک و متوسط در بخش صنعت

همان‌طور که در نمودار بالا مشاهده می‌شود، بخش مواد غذایی و نوشیدنی‌ها به دلیل موانع کم ورود کسب و کارهای جدید به این بخش، دارای بالاترین نرخ اشتغال (۱۶/۶ درصد) است. شرکت‌های کوچک و متوسط به شدت از فرصت‌های بازار در عرضه مواد غذایی حلال آگاه شده‌اند و رشد قوی این بخش نشان دهنده این روند است. بخش چوب و محصولات چوبی با نرخ مشارکت (۱۶/۲ درصد) دومین تأثیر مثبت را بر توسعه ظرفیت‌ها و ارتقای فناوری داشته است. محصولات لاستیکی با ۱۳/۱ درصد بعد از آن قرار دارد. این بخش به عنوان بخشی با پیشرفته‌ترین خط تولید همراه با سرمایه بالا و همچنین بهره‌وری پیشرفته در خط فرایند محصولات دیده شده است.

3. Factor Costs

^۴ هزینه‌های عامل عبارت است از کل هزینه‌های مصرف شده رد تولید یک محصول

5. Selected Services

1. Multinational Corporations (MNCs)

2. ASEAN Free Trade Agreement (AFTA)

بررسی نقش بنگاه‌های کوچک و متوسط مقیاس در توسعه فعالیت‌های اقتصادی کشور مالزی
سعید کیان‌پور، روبلا تولایی

که ۸۹ درصد آنها شرکت‌های کوچک و متوسط هستند. این بخش شامل فعالیت‌های زیر است:

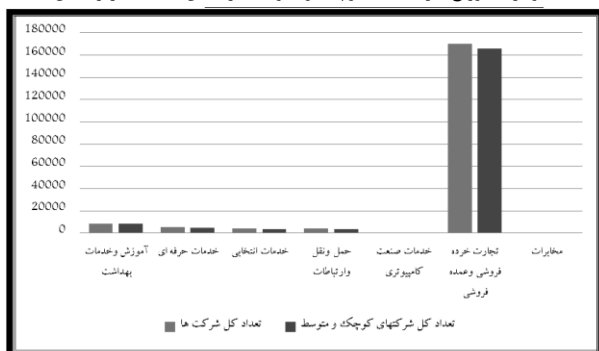
تدارکات و باربری (به عنوان مثال کشتیرانی)، ذخیره‌سازی و انبارداری، حمل و نقل جاده‌ای، حمل و نقل دریایی و درون‌مرزی، عملیات بزرگراه‌ها، خدمات حمل بسته (پیک)، حمل و نقل اتوبوس‌های عمومی، خدمات پارکینگ ماشین.

شرکت‌های کوچک و متوسط بزرگترین قسمت و شامل ۹۶/۹ درصد از کل شرکت‌هایی هستند که در بخش خدمات حرفه‌ای وجود دارند. این بخش تحت طبقه‌بندی استاندارد صنعت مالزی به شرح زیر تعریف می‌شود:

- غیر فنی: حقوقی، حسابداری، کسب و کار، مدیریت مشاوره و تبلیغات،

- فنی: معماری، مهندسی، نقشه برداری و سایر فعالیت‌های فنی.

نمودار ۲- توزیع شرکت‌های کوچک و متوسط در بخش خدمات (زیر بخش)

فروش ۸۴/۳ درصد از تمام شرکت‌های درگیر در بخش عمده فروشی را تشکیل می‌دهند. همانطور که در جدول ۴ نشان داده شده است، اکثریت این شرکت‌ها (۴۵/۷ درصد) در رده متوسط فروش یعنی چیزی بین ۱ میلیون تا ۵ میلیون رینگیت قرار دارند. شایان ذکر است که حجم (به عنوان مثال، فروش و انبار) در یک صنعت عمده فروشی ضروری است که توسط حاشیه سود کم^۱ و گردش مالی سریع^۲ مشخص می‌شود. اکثر شرکت‌های کوچک و متوسط در بخش تجارت عمده فروشی شرکت‌های خرد و کوچک هستند و بین ۵ تا ۱۹ کارگر را در استخدام دارند. از لحاظ مشخصات، بخش تجارت خرده فروشی در ارتباط با تولید و مصرف، ایجاد فرصت‌های شغلی برای جوانان، زنان و خوداشتغالی بسیار مهم است. همان طور که در جدول ۴ نشان داده شده است، بیشتر شرکت‌های کوچک و متوسط در این بخش اندازه کوچک دارند و اغلب مالکیت و اداره کسب و کار با خانواده است.

جدول ۳- توزیع شرکت‌های کوچک و متوسط در بخش خدمات (اندازه) [۱۹]

اندازه شرکت	تعداد شرکت	سهام (درصد)
خرد	۱۱۴۸۴۰	۵۹/۶
کوچک	۵۳۶۱۲	۲۷/۸
متوسط	۱۷۹۷۶	۹/۳
بزرگ	۶۰۹۹	۳/۲
کل	۱۹۲۵۲۸	

بخش خرده فروشی با ۶۶۰۱۵۳ شرکت و پوشش ۸۰ درصدی کل شرکت‌ها، بزرگترین بخش خدمات است. جدول نشان می‌دهد که درصد زیادی از شرکت‌ها (۶۶/۹ درصد) حجم فروش کمتر از RM۲۰۰۰۰۰ را دارند. اکثر این شرکت‌ها کمتر از ۵ کارگر دارند. از این رو این بخش از طریق ایجاد ارتباط تولید و مصرف و ایجاد فرصت‌های شغلی بویژه برای جوانان، زنان و خود اشتغالی، نقش مهمی را ایجاد می‌کند. بسیاری از مالکیت شرکت‌های این بخش انحصاری و اداره کسب و کار آنها در دست خانواده^۳ است.

همچنین خدمات تدارکات و باربری در زمینه انتقال قطعات و اجزای سازنده ارتباطات حیاتی را در تجارت صنعتی ارائه می‌دهند، ۳۹۰۸ شرکت وجود دارد که خدمات حمل و نقل و ارتباطی را ارائه می‌دهند

1. Low Margins
2. Rapid Turnover
3. Family-run Businesses

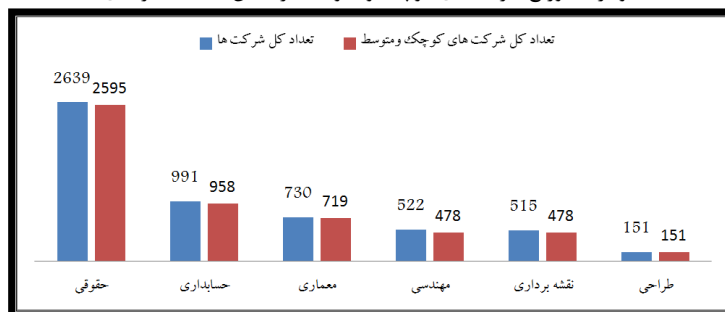

بررسی نقش بنگاه‌های کوچک و متوسط مقیاس در توسعه فعالیت‌های اقتصادی کشور مازنی
سعید کیان‌پور، رویا تولایی

جدول ۴- مشخصات شرکت‌های کوچک و متوسط در بخش تجارت عمده فروشی [۱۲]

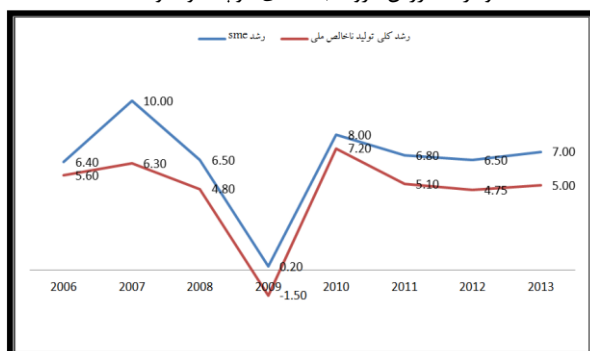
گردش مالی فروش			استخدام			نوع
تعداد شرکت‌های کوچک و متوسط (درصد)	طبقه بندی گردش مالی فروش (RM)	تعداد شرکت‌های کوچک و متوسط (درصد)	تعداد شرکت‌های کوچک و متوسط	تعداد کارکنان		
بخش تجارت عمده فروشی						
۶/۱۴	۲۳۹۶	۱۹۹۹۹۹<	۳۹/۷	۶۵۰۸	۵<	خرد
۳۴	۵۵۶۶	۱تا۲۰۰۰۰۰میلیون	۵۱/۲	۸۳۸۶	۱۹-۵	کوچک
۳۵/۷	۵۸۴۷	۱تا۵میلیون	۶/۷	۱۰۹۴	۲۰-۵۰	متوسط
۱۵/۷	۲۵۷۷	۵۰۰۰۰۰۰>	۲/۴	۳۹۸	۵۰>	بزرگ
	۱۶۳۸۶		۱۰۰	۱۶۳۸۶		کل
بخش تجارت خرده فروشی						
۶۶/۹	۱۰۲۸۵۲	۱۹۹۹۹۹>	۸۵/۱	۱۳۰۷۷۳	۵>	خرد
۲۶/۳	۴۰۴۵۹	۱تا۲۰۰۰۰۰میلیون	۱۴/۱	۲۱۶۵۵	۱۹-۵	کوچک
۵/۶	۸۵۲۰	۱تا۵میلیون	۰/۵	۸۱۶	۲۰-۵۰	متوسط
۱/۲	۱۵۲۹	۵۰۰۰۰۰۰<	۰/۳	۴۱۶	۵۰<	بزرگ
	۱۵۳۶۶۰		۱۰۰	۱۵۳۶۶۰		کل
بخش خدمات حمل و نقل و ارتباطات						
۱۹/۷	۷۷۳	۱۹۹۹۹۹>	۱۷/۸	۶۹۴	۵>	خرد
۳۶/۵	۱۴۲۹	۱تا۲۰۰۰۰۰میلیون	۴۹/۵	۱۹۳۵	۱۹-۵	کوچک
۳۲/۵	۱۲۷۱	۱تا۵میلیون	۲۱/۴	۸۳۴	۲۰-۵۰	متوسط
۱۱/۳	۴۴۵	۵۰۰۰۰۰۰<	۱۱/۳	۴۴۵	۵۰<	بزرگ
	۳۹۰۸		۱۰۰	۳۹۰۸		کل

نمودار ۴- توزیع شرکت‌های کوچک و متوسط در بخش خدمات حرفه‌ای

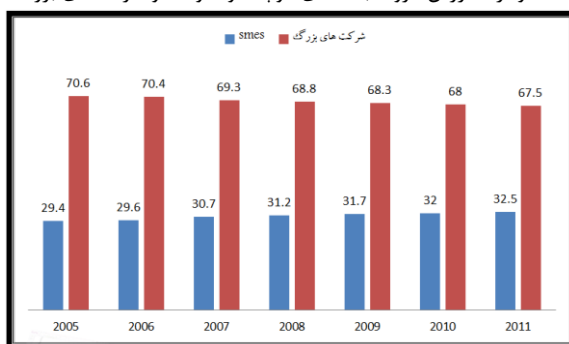

بررسی نقش بنگاه‌های کوچک و متوسط مقیاس در توسعه فعالیت‌های اقتصادی کشور مالزی
سعید کیان‌پور، روبا تولایی

نمودار ۵- ارزش افزوده بنگاه‌های کوچک و متوسط [۱۲]

نمودار ۶- ارزش افزوده بنگاه‌های کوچک و متوسط و شرکت‌های بزرگ

بالاترین رشد در بخش تولید (۷/۶ درصد) و به دنبال آن در بخش کشاورزی و خدمات هر کدام با ۶/۴ درصد بوده است. عملکرد قوی بنگاه‌های کوچک و متوسط در بخش تولید، با رشد زیاد مصرف‌کننده و خوشه‌های اولیه صنعت^۲ یعنی مواد غذایی، پوشاک و منسوجات و محصولات مرتبط با ساخت و ساز از قبیل مواد معدنی غیر فلزی و محصولات فلزی ساختمانی، بیمه شده است. این امر به واسطه اجرای اولیه برنامه تحول دولت (GTP)^۳ در فعالیت مهندسی عمران در مناطق روستایی و همچنین برنامه‌های مختلف تحت برنامه تحول اقتصادی (ETP)^۴ محقق و منجر به فعالیت‌های ساخت و ساز قوی شد. این پروژه‌های زیربنایی دولت اثر سرریزی بر منفعت عرضه‌کنندگان بنگاه‌های کوچک و متوسط در بخش تولید داشت [۲۰].

2. Primary Related Cluster Industries
3. Government Transformation Programme (GTP)
4. Economic Transformation Programme (ETP)

عملکرد بنگاه‌های کوچک و متوسط (۲۰۰۵-۲۰۱۱)

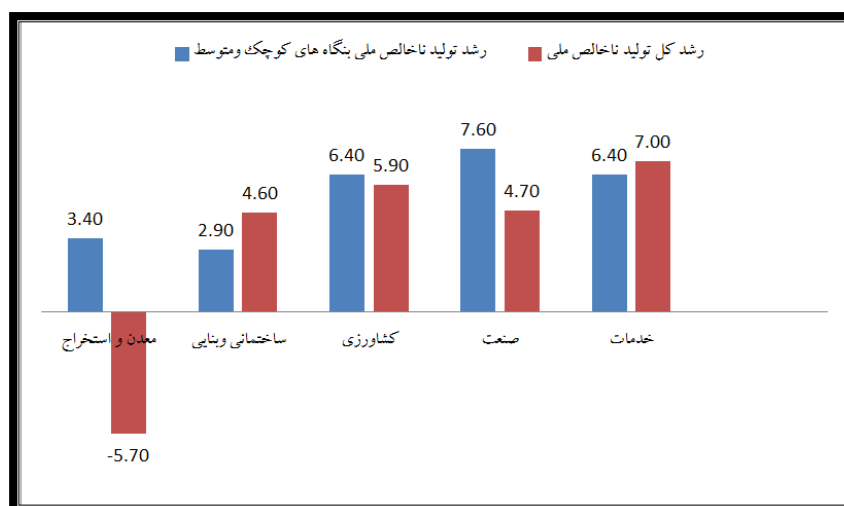
بر اساس سرشماری اقتصادی، بنگاه‌های کوچک و متوسط در مالزی بیش از ۹۵ درصد کل کسب و کارها (بین سال‌های ۲۰۰۵-۲۰۱۱) را تشکیل می‌دهند. در سال‌های اخیر، عملکرد بنگاه‌های کوچک و متوسط با توجه به سیاست‌های طرفدار رشد با استقرار شورای توسعه بنگاه‌های کوچک و متوسط ملی مطلوب بوده است. داده‌های زمانی تصحیح شده گروه آمار مالزی (DOSM)^۱ بر اساس تولید ناخالص ملی در قیمت‌های سال ۲۰۰۵ نشان داد که نرخ رشد سالیانه ۶/۳ درصد تولید ناخالص ملی بنگاه‌های کوچک و متوسط در دوره بین سال‌های ۲۰۰۵-۲۰۱۱، بالاتر از نرخ رشد ۴/۵ درصد جمع اقتصاد است. این تجزیه و تحلیل با داده‌های سری قبلی تولید ناخالص ملی بر اساس قیمت سال ۲۰۰۰ سازگار است که روند یکسانی را نشان می‌دهد، جایی که رشد ناخالص ملی بنگاه‌های کوچک و متوسط همواره عملکرد بهتری نسبت به رشد جمع اقتصاد سال ۲۰۰۴ داشته است. از این رو سهم بنگاه‌های کوچک و متوسط در اقتصاد از ۲۹/۴ درصد در سال ۲۰۰۵ به ۳۲/۵ درصد در سال ۲۰۱۱ افزایش یافته است. در سال ۲۰۱۱، بنگاه‌های کوچک و متوسط نسبت به ثبت رشد ۶/۸ درصدی نسبتاً قوی تولید ناخالص ملی بر اساس تقاضاهای داخلی و سیاست‌های حمایت شده دولت توانا باقی ماندند که برخلاف پس زمینه رشد میانه روتر ۵/۱ درصد جمع اقتصاد در سال ۲۰۱۱ بود. اشتغال و رشد بهره‌وری نیروی کار بنگاه‌های کوچک نیز از اشتغال و رشد بهره‌وری کل بالاتر بود. اشتغال بنگاه‌های کوچک و متوسط تا ۳/۹ درصد رشد کرد (کل رشد اشتغال: ۳/۷ درصد) در حالی که بهره‌وری بنگاه‌های کوچک و متوسط تا ۲/۸ درصد گسترش یافت (رشد بهره‌وری کل: ۲/۱ درصد).

رشد تولید ناخالص ملی بنگاه‌های کوچک و متوسط در سال ۲۰۱۱ توسط تمام بخش‌ها صورت گرفته است. رشد بخش کلی، با رشد بنگاه‌های کوچک و متوسط در هر یک از این بخش‌ها، پیشی گرفت (به نمودار ۷ مراجعه کنید).

1. Department Of Statistics Malaysia

بررسی نقش بنگاه‌های کوچک و متوسط مقیاس در توسعه فعالیت‌های اقتصادی کشور مالزی
سعید کیان‌پور، رویا تولایی

نمودار ۷- فعالیت‌های کلیدی اقتصادی در سال ۲۰۱۱ به قیمت پایه ۲۰۰۵ [۲۰]

دوم جامع صنعتی مالزی^۱ که در سال ۲۰۰۵ پایان پذیرفت، سیاست‌های توسعه شرکت‌های کسب و کار کوچک و متوسط ادامه پیدا کرد. در طرح جامع صنعتی سوم، ۲۰۰۵ تا ۲۰۲۰ که با چشم‌انداز توسعه ۲۰۲۰ این کشور همزمان است، سیاست‌های توسعه مالزی از طریق شرکت‌های کسب و کار کوچک همچنان ادامه دارد. در پرتو این برنامه‌ها، تاکنون سیاست‌ها و راهبردهای مختلفی اجرا شده است. طرح‌های جامع صنعتی به منظور ارتقای رشد کارخانجات در تمام نقاط زنجیره ارزش و توسعه خوشه‌ای صنعت^۲ تدوین شد. این طرح‌ها، رویکرد یکپارچه‌ای را در توسعه مناطق صنعتی و فرصت‌هایی برای رشد شرکت‌های کسب و کار کوچک فراهم می‌آورد. بحث در مورد شرکت‌های کوچک و متوسط در مالزی نشان داد که این شرکت‌ها نقش مهمی را در توسعه اقتصادی ایفا می‌کنند. همان‌طور که اشاره شد این شرکت‌ها ۹۳/۸ درصد از شرکت‌های فعال در بخش صنعت، ۲۷/۳ درصد از کل تولیدات کارخانجات، ۲۵/۸ درصد از ارزش افزوده تولید، ۲۷/۶ درصد از دارایی‌های ثابت و ۳۸/۹ درصد از استخدام نیروی کار این کشور را به خود اختصاص داده‌اند. همچنین شواهد نشان می‌دهند که این شرکت‌ها نقش مهمی را در اقتصاد ملی کشور

در همین حال، رشد بالاتر بنگاه‌های کوچک و متوسط در بخش خدمات از فعالیت‌های تجارت عمده فروشی و خرده فروشی، از جمله تجارت وسایل نقلیه موتوری ناشی می‌شود که جزء اصلی ارزش افزوده بخش بنگاه‌های کوچک و متوسط را شکل می‌دهد (۵۲ درصد از سهم کل). خدمات مصرف کننده دیگر، مانند خدمات مالی، بیمه، املاک و مستغلات و کسب و کار در ادامه قرار دارند که از طریق هزینه‌های زیاد مصرف کنندگان در سال ۲۰۱۱ و خدمات مواد غذایی و نوشیدنی، از جمله رستوران‌ها، حمل و نقل و ذخیره‌سازی و خدمات خصوصی و همچنین پشتیبانی از رشد بخش خدمات در طول سال، حمایت می‌شدند. در مورد بخش کشاورزی، کشاورزان در فعالیت‌های مرتبط با مواد غذایی و خرده مالکان در زیر بخش‌های لاستیک و روغن خرما به دلیل تقاضای بالای جهانی، افزایش قیمت بالای کالاها و شرایط آب و هوایی مطلوب، بهره‌مند می‌شدند.

نتیجه‌گیری

تعهد دولت مالزی و نگرانی آن در توسعه بنگاه‌های کوچک و متوسط از اوایل دهه ۱۹۷۰ به وضوح مشهود بوده است. در طی طرح

1. Second Industrial Master Plan (IMP2)
2. Cluster-Based Industrial

بررسی نقش بنگاه‌های کوچک و متوسط مقیاس در توسعه فعالیت‌های اقتصادی کشور مالزی
سعید کیان‌پور، روبا تولایی

کارکنان به علت عدم افزایش دریافتی‌های کارکنان به تناسب افزایش در بهره‌وری کار اشاره کرد. امید است که مسئولان و مدیران با توجه به تجربیات کشور مالزی، سیاست‌ها و رویکردهایی را در جهت بهبود و توسعه کسب و کارهای کوچک و متوسط در ایران اتخاذ کنند. در ایران با توجه به مزایای صنایع بزرگ و متوسط و عیب‌یابی آنها می‌توان صنایع کوچک را با ترکیب کنونی برای ایجاد اشتغال با حداقل وابستگی به خارج ضروری دانست. صنایع کوچک در صورتی که در ارتباط با صنایع بزرگ قرار گرفته شوند می‌توانند با سرمایه کم اشتغال‌زایی گسترده به وجود آورند.

به عنوان پیشنهاد می‌توان راه‌های بهبود وضعیت صنایع متوسط و کوچک در ایران را چنین نام برد:

کاهش وابستگی به نفت: در حالی که بخش اعظم اقتصاد متعلق به صنایع کوچک و متوسط می‌باشد لیکن اقتصاد ایران به صورت بارز و گسترده‌ای با شرکت‌های بزرگ دولتی و شبه دولتی تعریف می‌شود که به ویژه در مورد تجارت نفت خام محصولات پتروشیمی و گاز طبیعی صدق می‌کند.

منطقی ساختن بازده در بخش‌های مختلف اقتصادی: مطالعات نشان می‌دهد که صنایع کوچک و متوسط نقش بارزی در افزایش ارزش افزوده صنعتی داشته و توانایی بالقوه‌ای در اشتغال‌زایی دارند بنابراین توجه به این بخش از طریق کاهش دادن رانتهای دیگر بخش‌ها ضروری است.

بسترسازی: برای رسیدن به بخش صنایع کوچک و متوسط شکوفا باید دو عنصر فراهم شود:

- یک ساختار حقوقی مناسب برای این صنایع در حیطه فعالیت‌های دولت؛
- یک ساختار حمایتی نهادینه و مناسب برای این صنایع از قبیل: خدمات مشاوره، تأمین اطلاعات، آموزش، خدمات مالی و امثال آن.

ایجاد محیط رقابتی: می‌دانیم که رقابت‌پذیری، بهره‌وری نیروی کار را افزایش می‌دهد و در نتیجه هزینه‌های تولید را کمتر و سود را بالاتر می‌برد بنابراین شانس موفقیت در بازارهای صادراتی بالا می‌رود. در این راستا افزایش رقابت‌پذیری صنایع کوچک و متوسط اهمیت می‌یابد.

مالزی بر عهده دارند. این شرکت‌ها به طور عمده در بخش خدمات، کشاورزی و صنعت فعالیت می‌کنند. سیاستگذاران کلان اقتصادی در مالزی توجه ویژه‌ای به نقش و جایگاه بنگاه‌های کوچک و متوسط در اقتصاد این کشور دارند و با در نظر گرفتن اهمیت این بنگاه‌ها سیاست‌های کلی برای حمایت از این بنگاه‌ها و گسترش آنها را بر مبنای اهداف سه‌گانه زیر تدوین کرده‌اند:

- حفظ موقعیت و جایگاه کنونی بنگاه‌های کوچک و متوسط و تثبیت آن در اقتصاد ملی؛
- حمایت و تسریع در روند رشد و توسعه بنگاه‌های کوچک و متوسط؛
- برنامه‌ریزی و ترغیب بنگاه‌های کوچک و متوسط برای حضور در بازارهای تجاری بین‌المللی با استفاده از تولید کالاهای با ارزش افزوده بالا.

برای تحقق اهداف فوق، بنگاه‌های کوچک و متوسط در مالزی از تولید کالاهای کاربر و کالاهایی که ارزش افزوده اندکی دارند فاصله گرفته‌اند و بیشتر به سمت تولید کالاهایی حرکت می‌کنند که قابل عرضه در بازارهای بین‌المللی باشد.

از طرف دیگر با افزایش رقابت، انگیزه بنگاه‌های کوچک و متوسط برای حضور پررنگ‌تر در بازارهای بین‌المللی افزایش می‌یابد. چنین امری علاوه بر تضمین بقا و رشد واحدهای کوچک و متوسط، باعث تقویت جسارت این بنگاه‌ها برای حضور در بازارهای بین‌المللی می‌گردد.

البته نباید غافل بود در مالزی بسیاری از این شرکت‌ها با چالش‌های متعددی از جمله موانع اجتماعی، فقدان دانش در مورد تکنیک‌های بازاریابی، نامگذاری تجاری (برندسازی)، شیوه حفظ وفاداری مشتریان و همچنین عدم ارتباط مناسب با شرکت‌های محلی و بین‌المللی دیگر مواجه هستند که به نظر می‌رسد بیشتر از اینکه مسائل خارجی باشد، مسائل داخلی است و این شرایط بسیار شبیه ایران است که بسیاری از شرکت‌های کوچک و متوسط با آن مواجه هستند. البته کشور مالزی برای حل مشکلات این شرکت‌ها تدابیر مختلفی از جمله تغییر در سیستم تأمین مالی این شرکت‌ها مانند افزایش مبلغ وام شرکت‌های کوچک و متوسط را اتخاذ کرده است. یکی از تنگناهای مهم صنعتی نشدن ایران انتقال سودهای به دست آمده از فعالیت‌های صنعتی به فعالیت‌های اقتصادی زود بازده‌تر و آسان‌تر و سودآورتر در داخل و انتقال به خارج است. همچنین می‌توان به کمبود انگیزه افزایش بهره‌وری کار در

10. Leitner, Karl-Heinz. The effect of intellectual capital on product innovativeness in SMEs. *International Journal of technology Management*, 2011, Vol53, No. 1.
11. Hooi, L.W. Implementing e-HRM: The readiness of SME manufacturing company in Malasia. *Asia Pacific Business Review*. (2006), Vol. 12, No. 4, 465-485.
12. Hashim, M.K. and Abdullah, M.S., Developing SMEs taxonomies in Malaysia. *Malaysian Management Journal*. (2000), June/Dec, 4(1), pp. 43-50.
13. SMIDEC. Promoting Innovation –led and Technology – Driven SMEs. Paper presented in Asia Pacific Conference of Technology and Technology Entrepreneurship. (2008).
14. SME Annual Report ,National SME Development Council. Kuala Lumpur. (2006).
15. Thurasamy, Ramayah, Mohamad Osman, Omar Azizah, and Marimuthu Malliga. Technology Adoption among Small and Medium Enterprises (SME's A Research Agenda. *Proceedings of World Academy of Science, Engineering and Technology Volume 41*, (2009).
16. Kassim, Zorah Abu and Sulaiman, Mohamed. Market Orientation And Leadership Styles of managers In Malaysia. *International Journal of Leadership Studies*, (2011), Vol. 6 Iss. 2.
17. Khalique, M. Isa, A. Shaari, J.A.N. and Ageel, A. Challenges Faced BY the Small and Medium Enterprises (SMEs) in Malaysia: Intellectual Capital Pespective. *International Journal of current Research*. (2011). Vol. 33, Issue, 6, pp. 398-401, June.
18. Omar, S.S. Arokiasamy, L. Ismail, M. The Background and Challenges Faced by the Small Medium Enterprises. A Human Resource Development Perspective. *Internatinal Journal of Business and Management*(2009)..Vol. 4, No. 10.
19. Saleh, A.A. and Ndubisi, N.O. An Evaluation of SME Development in Malaysia. *International Review of Business Research Papers*. Vol. 2.No. 1 August 2006 pp. 1-14.
20. SME Annual Report ,National SME Development Council. Kuala Lumpur,(2011).

منابع

- ۱- شاه‌آبادی، ابوالفضل، رحمانی، امید، مروری بر تحقیق و توسعه اثرات در بهره‌وری بخش صنعت ایران، رشد فناوری، ۱۳۸۹.
- ۲- مرکز پژوهش‌های مجلس، وضعیت شرکت‌های کوچک و متوسط در مالزی، محیط کسب و کار، ۱۳۹۲.
- ۳- شاه‌آبادی، ابوالفضل، نیلفروشان، نیما، رابطه بین جریان سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی و نوآوری ایران در مقایسه با اهداف کشورها، رشد فناوری، صفحه ۳۲، ۱۳۹۱.
4. Omar, Siti sarah bt. and Ismail, Maimunah. The Background and Challenges Faced by the Small Medium Enterprises. A Human Resource Development Perspective. *Internatinal Journal of Business and Management*, (2009).Vol. 4, No. 10.
5. Bhatiasevi, Veera, The Race towards a Knowledge Based Economy A Comparative Study between Malaysia and Thailand. *International Journal of Business and Management*, 114 , (2010).
6. Muhammad, Mohd Zulkifli, Char, Abdul Kamal, Yaso, Mohd Rushdan bin and Hassan Zakiah Small and Medium Enterprises (SMEs) Competing in the Global Business Environment: A Case of Malaysia. *International Business Research*, (2010).Vol. 3, No1.
7. Ong, Jeen Wie, Ismail ,Hishamuddin and Yiap, Peik Foong. Malaysian Small and Medium Enterprises: The Fundamental Problems and Recommendations for Improvement. *Journal of Asia Entrepreneurship and Sustainability*, (2010) Vol. VI, issue 1.
8. Teoh, W. M. Y. & Chong, S. C.. Improving women entrepreneurs in small and medium enterprises in Malaysia: policy recommendations. *Communication of the IBIMA*, (2008), 2, 31-38.
9. Alam, Syed Shah, Jani, Mohd Fauzi Mohd, Senik, Zizah Che and Domil, Ahmad Khairy Ahmad Assessing Barriers of Growth of food Processing SMI in Malaysia: A Factor Analysis. *international Business Research* Vol.4, No.1: january 2011.